

Megjelenik minden csütörtökön. — Előfizetési ár: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt. — Hirdetések ára: 4 hasábos petit sor 8 kr. Az előfizetési pénzeket a Szent-István-Társulat igazgatóságához, a kéziratokat a lapszerkesztőségéhez (IV. Lövész utca 13. sz.) kérjük küldeni.

Budapest, 1881.

34. szám.

Augustus 25.

Hajadon tanítónők.

(M—y.) Az újabbkori ugynevezett szabadelvűség-ről sokat lehet mondani határozottsággal; csak azt nem lehet mondani, vajjon a nevetséges több-e benne, vagy az ellenmondás. Irányáról teljes biztossággal tudni annyit, hogy azon alapokat, melyekre hosszú századok súlyos küzdelmei után emelkedett a társadalom, nem csak el nem fogadja, hanem egyenesen felforgatni törekszik. Egy eszményi boldog társadalmat akar teremteni, mellözve a boldog társadalmi lét legfőbb alkatrészeit, a hitet, az erkölcsök tisztaságát, a büszke elme fékezését, a tekintély hatalmát, s ezen alapuló rendet. Ellenkezőleg szabadságot hirdet a vallásban, az erkölcsök változtathatlan és szigorú törvényeit lazítja, az ugynevezett szabad kutatás alatt a tudomány féktelenségét engedi meg a kinyilatkoztatás és tanai ellen, — alá ássa a tekintélyt, s megrontja a társadalmi rendet. Ki bekötött szemmel keresné az elvesztett gyöngyöt a porondon, nem oly keserűen nevetséges, mint a modern divatos szabadelvűség, mely egész erejéből elfújni törekszik a kinyilatkoztatás gyújtotta fényt, s így akar terjeszteni több világosságot.

Az emberiség nem vak többé, mert tisztán látja, hogy a jelen kor áramlata ismeretlen sötétségre vezet. A modern kulturalis haladás ugyanis lépten-nyomon nagyot botlik s önkénytelen teremt olyan kérdéseket, melyeket nem képes megoldani, ha csak vissza nem fordul az igazság azon formájához, mely az emberi társadalomnak törvényeit megalapította. És erre napról-napra újabb példákat mutat az élet.

A szabadelvűség természetesen gyűlöli minden egyházi szabályt; neki nem kell szerzetes, apáca, még betegápolónak sem. Ezek a régi intézmények sehogy sem illenek be a mai korba. Persze nem. Az iskolákba

nem kellene szerzetesnők, ugymond, mert először is, hogy tudna gyermeket nevelni, a kinek magának gyermeke nem volt; másodsor, hogy tudna a világ számára embert nevelni az, ki meghalt a világnak s zárdái szabályok szerint él. Mikor pedig nyakrafőre, hihetetlen számban kiképezte — úgy a hogy — a maga tanítóit és tanítónőit, kik nagyon távol vannak a szerzetesi szellemtől, és észreveszi, hogy e modern kulturáldozatok, a szabad világ szelleme szerint kimivelve, s a szabad világban élve, ezer és ezer különböző kapocszal lekötve, a társadalmi állás és természeti követelmények sulya alatt nem képesek magas hivatásuknak megfelelni, mert a tanítónők nők és anyák lévén, egyéb s bizonyára fontosabb kötelmeik vannak, mintsem hogy praelegáljanak, akkor látja a lőtt bakot és siet kimondani az elvet, hogy a ki tanítónő, ne menjen férjhez. Maradjon hajadon. Dobja a sutba »diplomáját« s nyisson trafikos boltot vagy álljon be — valaminek. Az állam nem fizetheti a tanítónőt, míg gyermekágyban fekszik, s nem engedheti meg, hogy az előadás alatt, épen mikor a physikát magyarázza, szoptasson.

Itt van a nevetségesség és ellenmondás.

És mikor a szabadelvűség elítéli a szerzetesnőket, mint a serdülő ifjuság legjobb és hivatott tanítóit, elítéli intézményeiket, ugyan akkor kénytelen belátni, hogy azon régi, sötét középkori intézmény igen jó; be kell hozni. Rá kell szorítani az állami pénzen kitanított tanítókat, hogy fogadják el a zárdái élet kellékét, szabályát, — maradjanak hajadonok.

Mi teljesen igazat adunk annak a derék szabadelvű férfiúnak, ki ezen szerencsétlen tanítónők érdekében szót emelt s a hajadon állapotra való kárhooztatást kegyetlenségnek s még sok egyéb másnak nevezte; sőt elmondta, hogy mi lesz ennek eredménye.

Biz az kegyetlenség és mi tudjuk mi lesz eredménye; mert hogy Isten kívánhatja tőlünk, hogy tanácsát kövessük, s tökéletesebb életet éljünk, azt értjük; de hogy az állam írja elő az evangéliumi tanácsok egyikét s kárhoztasson valakit, — saját érdekeiért — nőtlenségre, — azt már nem értjük. Jézus Krisztus sem tette ezt kötelező törvénynek, hanem tanácsnak; s a szabadelvűség, mely mindenben szabadságot hirdet, tulmegy magán az édes Üdvezítőn mert megparancsolja, hogy bizonyos emberek ne merjenek férjhez menni, — különben nem kapnak kenyeret.

Ki parányi igazságszeretettel bír, belátja, hogy mily nyomoruságos eviczkelés a mai szabadelvűség minden törekvése, meghiusítani akarni az egyház böles, meggondolt, s mindig alapjában helyes intézményeit. Hiszen ha ez így megyen tovább, akkor az államnak utóvégre joga lesz a háremörök qualificatióját föltételül kiszabni bizonyos hivatalokhoz!

Valóban a mai szabadelvűség brutalis humanismusában önmagát szégyeníti meg. De eléggé jellemzi őt az, hogy ha valaki azt mondja: Ime, a mit te kívánsz, megteszem én ingyen; élő hitem, vallásom, önzetlen szeretetem vezet rá. Nem kérek tőled semmit; Istenért teszem, s tőle várom — fizetésemet.

— Aha! Élő hit, vallás, Isten! Nem kellesz. Eredj vissza a középkorba!

Mint drága gyöngy

Mint drága gyöngy a tenger szirt-kövén,
Mint hajnalesillag az ég tükörén,
Mint szép gyémánt az égi koronán:
Úgy tündökölsz te édes szűz Anyám!

Te vagy a köszirt, hol szent nyughelyet
Remél szívem, ha szűz Anyám veled
S szemednek áldó pillantási közt
Futom be én e vészes pálya-közt!

Vigyázz reám te hajnalesillagom,
Mert ezt be jól csak is így futhatom!
S ha jól letűnt e keskeny pályatér:
Honod legyen a rég várt munka-bér!

Lévay K. Gyula.

Janssen Jeremiás utazása.

— Humoreszk. —

Hollandi eredeti után.

(Vége.)

Janssen azt sem tudja, hogy mit tesz, távozik s a bull-terriérral, mely sunyi módra ballag utána, végig megy a kiállítási téren, melynek kimenetelénél lihegve és szuszogva vár reá Busmann és fölkiált:

»Ez volt ám a táncz! A kutya borzasztóan erős; kezeim fáznak a láncz tartásától, nézd, hogy bevágták a karikák! S Janssen mutatja húsos kezeit.

E pillanatban a dán szelindek egy ugrást tesz s oly hirtelen kiszakítja magát, hogy Busmannak nincs többé ideje a baljából kisiklott lánczot két kezével újra megragadni. Hangos ugatással vágat Aza az utcán végig, néhány gyerkőcz által üzetve, kik a bejáratnál állottak és bámészkodtak s most kiabálásukkal a szökevény állatot még gyorsabb futásra tüzelik.

Egy pillanat alatt eltűnt a kutya az amsterdamiak szemei elől s egészen elhüledzve vakarja Busmann füle tövét, mi alatt kövér arcát is felfújja s hegyesre vont ajakkal füttyent egyet, minek azonban nem volt más hatása, minthogy egy utczagyerkőcz, ki még lustán ott állott a kapunál, rákiált egyik pajtására:

»Nézd csak, Janssi, ezt a felfujt békát!»

»No hiszen ez szép dolog! Hogy kapjuk meg újra ezt az állatot?! Mit fog mondani Bergkamp ur! — Ha a kutya el talál veszni, soha sem fog többé nálam vásárolni; nem merek haza menni,« mond Jeremiás, ki közelebb állott a siráshoz mint a nevetéshez — s bosszusan hozzá teszi: »Ugy látszik, hogy elment az eszed. Ki látta a lánczot a kezéből kiereszteni!»

»Az a kutya olyan erős mint egy ló, felelé Busmann s dörzsöli sajtó ujjait — bár inkább otthonn maradtam volna.«

»Én pedig jobban szerettem volna, ha Bergkamp ur ezt a megbízást inkább másra ruházta volna,« dörögögi Janssen, oldalvást Fight-ra pillantva, mely közönbösen üget mellette s csak hébe-hóba szagol meg egy követ vagy oszlopot.

»Isten nevében, arra felé kell mennünk merre a kutya szökött s közbe-közbe fenhargon kell kiabálnunk: »Aza!«; talán megkerítjük a bestiát,« mond Busmann, ki apró lábaeskáit gyorsabb mozgásba hozza, hogy a félelem miatt előre siető Jeremiással lépést tart-hasson.

Már jó idő óta szaladnak mindketten utczáról utczára, folytonosan azon reményben, hogy a szökevénynek nyomára jönek; de Aza eltűnt, Aza nem látható.

Olykor Busmann vagy Jeremiás egy-egy szembejövőtől kérdi: »Nem látott szaladni egy nagy dán szelindeket?« — Erre a kérdésre vagy tagadó választ ad az illető, vagy gunyosan nevet.

»Hasztalan fáradság,« mond végre Busmann, óráját megnézve; »már három óra elmúlt — most már mégis csak el kell mennem unokaöcsémhez.«

»Ah! Kedves barátom, ne hagyj eszerben! Talán megtaláljuk az — « Janssen valami illetlen dolgot akart mondani, de gyorsan kiigazította — »azt a csunya komondort.«

»Csupán érted teszem meg, Jeremiás.«

»Nagyon köszönöm — remélem, hogy megszolgáltatom még neked.«

»Ugy hát Isten nevében nem fogok elmenni az öcsémhez« felele Busmann, ki mégis elismerte, hogy a kutya az ő hibája folytán szökött el, mert a lánczot nagyon könnyelműen tartotta a kezében. »De előbb egy harapást ennem kell; oly éhes vagyok, hogy tovább nem bírom kiállani.« S egy nagyot ásított.

»Magam is szeretnék valamit enni, de a szelindek!«
mondá Janssen siránkozó arczczal.

»Előbb egy harapást enni, azután a rendőri hivatalba! Jelentést fogunk tenni az elszökött kutyáról; ez az egyetlen mód arra, hogy újra megkaphassuk. Csak látnék valahol egy étkezőtermet!«

Mindkettőjük szerencsésére néhány percz múlva, a mint egy utcaszögletnél bekanyarodnak, a »Café Naval« előtt állanak. E fölfedezést különösen a kalapos ujjongva üdvözölte, habár közelebbről tekintve a »Café Naval« nem volt egyéb egyszerű tengerészlebuznál.

A két amsterdami a magát csendesen viselő Fightal, belép a kávéházba.

Busmann azonnal hozzálátott az étkezéshez s az eléje tett kalácsot és hust »kitünően finom«-nak tatalta, míg Jeremiás a bull-terriert kalácsától ügyekszik távol tartani, egy-egy darab sült marhahust dobván neki az asztal alá. Fightot tudnillik a hus szaga fölrázta közönyéből s ő kutyasága két hátulsó lábára állva előlábai-val szépen az asztalra támaszkodott.

»Mégis csak elviselhetlen teher az ilyen kutya, mormog falatozva Busmann, jól meg van kötve?«

»A lánczot székeim lábához erősítettem — most nyugodtan fekszik«, felel Jeremiás, egy darab sültet lökve az asztal alá.

»Szép! Akkor rendelünk még egy adagot s kényelmesen eszünk — kezdek ismét magamhoz jönni«, mond a kövér Busmann s késével az asztalt kopogtatva, kiált: »Héj! János még két adag sültet!«

Az asztal alatt egyszerre borzasztó láрма keletkezik.

A darakereskedőnek hajszálai égnek merednek, s mind ő mind Busmann rémülten ugrálnak föl székeikről. Nem ugatás az, a mit hallanak, de vad ordítás, leirhatlan nyivogástól s köpködéstől kísérve. A Jeremiás széke fölfordul s egy darabig tovacuszik a szobában.

Halálsápadtan néz egymásra a két barát, majd a bull-terriert bámulja, mely morogva egy nyávogó fekete tárgyat tart szájában, erősen ide oda rázza s e közben a széket maga után vonszolja.

A kávésnő és a pinczér oda rohannak. Ez utóbbi megragad egy billiárd-botot s egész erejéből ütni kezdi a kutyát, mely végre elereszti zsákmányát s a támadóra rohan — szerencsére eredmény nélkül, mert a szék gátolja őt ugrásában.

Jeremiás a billiárd-asztalra menekült s tele torokból kiáltja: »Lökjenek neki egy darab sültet!«

»Sültet? Megbolondult ön? Üssék agyon!« kiált rekedten az italmérő asztal mögé menekült kávésnő. »Üssék agyon! A komondor agyonharapta maescámát, azt a gyönyörű fekete állatot!«

Busmann merészkedik tekintetét a bull-terrierről lopva elfordítani s fölfedezi a kávésnő kedvencének hulláját. A pinczér szünet nélkül üti a kutyát, mely végre kezdi belátni, hogy reá nézve legtanácsosabb visszavonulni; végre el is buvik a szögletbe s morogva lekuporodik.

Janssen végre bátorságot vesz a billiárdról leszállani s azt mondja Busmannnak, ki elég bátor Fightalánczát a székről levenni: »Az Isten szerelméért csak jól erősen tartsd!«

A kávésnő azonban, ki menhelyét oda hagyta, veszekedni kezd most az amsterdamiakkal. Nem tudja elviselni, hogy az ő kedves Miczikéje oly nyomorultan kiadta páráját; egész záporát szórja a kemény szavaknak a becsületes utazókra.

»Nem az én kutyám,« szólal meg végre hebegve Jeremiás.

»Annál rosszabb! Mit akar ön tehát avval a kutyával? Egyébaránt nekem az mindegy, de annyit mondhatok, hogy innen olyan egyszerűen nem szabadul. A macskát tíz forintot nem adtam volna oda senkinek.«

»De hát mit akar ön tőlem, asszonykám!«

»Két forint kártalanítást; ez, azt hiszem nem sok.«

Jeremiás meglepetve bámul; neki egyáltalán nincs kedve más kutyájáért két forintot fizetni; kérdőleg tekint tehát utitársára.

Ennek hirtelen egy jó eszme villan meg agyában. Fightot lánczán vezetve megáll vele az asszony előtt s nyersen feleli: »Micsoda, — két forintot? Egyetlen egy rézfíllért sem kap! Fight! Kez! Kez! Csipd meg!«

A kutya borzasztóan ugatva előre ugrik — a kávésnő meghátrál az italmérő asztal mögé és Jeremiás az utczára. A legnagyobb nyugalommal követi barátját Busmann s diadalmaskodva kérdi: »Jól cselekedtem?«

Az utczán a bull-terrier oly szeliden üget a kalapos után, mintna semmi sem történt volna; csak sántít olykor a ballábara.

»Hová megyünk most Busmann?«

»A rendőrséghez.«

»De hol van a hivatal?«

»Meg fogjuk kérdezni.«

Jeremiás elhallgatott; órája azt mutatta neki, hogy tíz percz múlva már öt óra lesz. Azon gondolat bántja, hogy nagynénjének alkalmasint nem lesz már szerencséje őt üdvözölhetni; komor arczczal töri fejét, hogy mivel mentse magát Bergkamp urnál, ha a kutyát nem találják meg.

»Aha! amott áll egy rendőrszolga«, mond Busmann s udvarias üdvözléssel közeledik a közbiztonság őréhez, ki azonban Fight veres szemének és kettős orrának láttára félénken félre lép.

»Nem lenne szives megmondani nekem, merre van a rendőrségi hivatal; az előbb egy kutyám veszett, s ezt akarnám bejelenteni.«

»Nem egy nagy dán szelindek?« kérde a rendőr.

»Igen, igen, uram; egy nagyfejű kutya, nyakra-valóval és lánczczal rajta.«

»Helyesen! Ezt a kutyát már egy óra előtt átadták. Miután számozott pléhlemezt volt a nyakán, mindjárt láttuk, hogy a kutyakiállításból szökött meg; azért tehát oda is küldtük, ott megkaphatja újra uraságod.«

»Hisz ez pompás!« ujjong Busmann s Janssennek az arca ragyog az örömtől. Halás sohajjal nyom egy negyedrész forintot a rendőr markába. Ez katonásan tiszteleg e szavakkal: »Nekünk egyébaránt nem szabad borra valókat elfogadni, uram« s a negyedrész forintot zsebre dugja.

A két barát egy mázsás gondtól szabadultnak érzi magát, s minden zugolódás nélkül még egyszer megteszik a hosszú utat a kiállításba, hol végre egy kis veszekedés után a portással és ismét egy negyedrész

forint borralaló ajándékozása mellett a négy lábú szökevényt visszakapják.

Éz uttal maga Jeremiás tartja a szelindek lánczát, háromszorosan keze körül esavarva.

Fél óra mulva az indóházban voltak, hol Azát és Fightot, Bergkamp urra czimezve, feladták a kutyacoupéba.

»Hála legyen az Istennek!« kiált föl Jeremiás, Busmann pedig sokáig törülgeti vörös foulard-kendőjével verejtékes kövér arcját.

Hat óra már elmúlt.

»Nagynéném hat és hét között mindig szenderegni szokott, mond Janssen, én nem merek már hozzá menni.«

»Az én unokaöcsém pedig hat órakor szokott ebédelni; ha oda mennék most, úgy tűnnék föl, mintha csak az ebéd kedvéért mentem volna hozzá,« feleli Busmann s azután hozzát teszi: »Azt tartom, legjobb lesz, ha a félhét órai vonattal haza megyünk Amsterdamba.«

»Igazad van, Busmann. Mit csináljunk tovább Rattendeichban?«

»Azután nem is nagyon tisztességesen nézünk ki arra, hogy látogatásokat tehetnénk; különösen te nem, Janssen.«

»Nekem háromszoros bosszuságom van«, feleli az utóbbi szomorú pillantást vetve felöltőjének hiányzó szárnyára, s busan tekintve azon tárgyra, mit egykor Adriane esernyőjének neveztek.

»Feleséged rendkívül fog örülni, ha azt a holmit haza viszed neki«, jegyzi meg Busmann gunyosan, mialatt barátjával a váróterembe lépnek.

E szavak Jeremiást egy kis gondolkodásra serkentették s oly tervet érleltek meg szellemében, mely végre mosolyt csalt ajkaira.

»Erre tudok én orvosságot,« mond hirtelen.

»Az esernyőre?«

»Igen.«

»Mit, halljuk hát!«

»Te magaddal viszed az esernyőt, az én költségesen kijavítottod, s ha ismét egészséges lesz, szépen beteszem őt a szekrénybe, mintha semmi sem történt volna.«

»S azalatt feleséged az egész házban keresni fogja esernyőjét.«

»Persze! hm! hm!« — Janssen kenderszakálát huzogatja.

»Ütrecht és Amsterdam! Tessék beszállni!« hangzik e pillanatban.

A két barát siet a kocsikhoz s nagy rémülettel látják, hogy nincs egyetlen harmadosztályu sem.

»Melyik kocsiosztály?« kérdi a kalauz.

»Amsterdamba, harmadosztály,« felel Janssen.

»Akkor várniok kell esti háromnegyed nyolczig. Ez gyorsvonat s csak első és másod kocsiosztályu van.«

»Még ez is!« sohajt Janssen, társa pedig mormog valamit, mintha káromkodnék; azonban hirtelen kijavítja s mond: »Isten nevében! várjunk tehát!«

Mind a ketten visszatérnek a váróterembe s az ételapon keresnek vigaszt és kárpótlást.

* * *

Adriane már többször nézte az órát, mert az ő számítása szerént férjének minden pillanatban meg kellene érkeznie s ő már ég a kíváncsiságtól, hogy megtudja férje utazásának eredményét. Erős kávé készített s néhány ezukros perezet hozott, hogy Jeremiásnak azonnal jó kedvet szerezzen; meglegedetten mosolyog azon gondolatra, hogy tervét mégis keresztülvitte s Brandenburg néni emlékeztetve lett, hogy Amsterdamban még egy öcsese és egy huga él.

»Nem sokára tized fog ütni, mond türelmetlenül, már itt lehetne.«

A házajtó e pillanatban fölnyilik, Adriane siet a boltba s üdvözli a belépő Jeremiást.

»Memyre örülök, hogy végre itt vagy, Miás! Csukd be csak rögtön az ajtót, a cseléd már itthon van«, mond egy szuszra s bemegy a lakszobába, hogy férjének csészéjébe kávént öntsön.

Fáradtan czammog be Janssen s helyet foglal szokott székén.

»S mit mondott a nagynéni! Örült, hogy láhattott? Meghívtad őt hozzánk? Nála ebédeltél?« kérdi Adriane, férjének a kávécsészét nyujtva.

»Nem voltam nála«, mond Janssen bártortalanul. A kávécsészébe veszedelemben forog.

»Nem voltál nála?«

»Nem!«

A kávécsészébe biztosan áll az asztalon, de Adriane rémültében a székre hanyatlik.

»Hol mászkáltál hát, az Istenért?«

Janssen elbeszéli kalandjának minden részletét, az esernyőről azonban bölesen hallgat; mindazáltal nem mulaszthatja el egy félénk pillantást vetni a szekrény felé, hol az esernyő ma reggel teljes pompájában diszlett.

Kalandjának elbeszélése közben felesége többször »No ez szép!« felkiáltással szakítja félbe. S midőn befejezte, gunyosan jegyzi meg neje: »Holnap elmehetsz Bergkamp urhoz s megköszönheted neki a kellemes napot.«

Janssen bánatosan felel: »Olyan fáradt vagyok mint egy kutya, megyek aludni.«

Másnap eljött Bergkamp ur s megköszönte a tanúsított szívességet; azután kérdé:

»Voltak kiadásai is, Janssen?«

»Semmi, Berkamp ur!«

»S nem volt semmi baja a kutyákkal?«

»Csekélység; de valóban gyönyörű példánypár.«

»Elhiszem azt, különösen Fight.«

»Igen, különösen Fight,« bizonyítja Janssen fanyar mosolylyal.

»Igaz, el is feledtem volna kérdezni: Fight nem evett utközben valami rendkívülit?«

»Hogyan érti, Bergkamp ur?«

»Ma reggel egészen ki volt cserélve, nyugtalan, morgó; sántít is egy kissé.«

»Tegnap pedig egészen jó volt,« feleli Janssen elpirulva, mert eszébe jutott a tekebot.

»Ugy alkalmasint az uttól van baja; majd elmulik. Nagyon le vagyok önnek kötelezve, Janssen ur, kérem számítsion viszontszolgálatomra. Isten önnel.«

Egy álló hétig nem tudta Adriane visszanyerni nyugodt, derült kedélyét s folytonosan szidta Bergkam-

pot. Még egy hónap mulva sem tudta nevét hallani, anélkül, hogy magában nem morgot volna.

Néhány hónappal a kalandos rattendeichi utazás után Brendenburg néni meghalt. Egész vagyonát a rattendeichi kózháznak hagyta, 5000 forint kivételével, mely az ő kedves, szeretett unokaöccsének fizetendő ki, mert ez — szóról szóra így állott a végrendeletben — az egyetlen rokon, ki neki látogatásokkal vagy más módon soha sem alkalmatlankodott.

Midőn Adriane ezt hallotta, elérzékenyülten ölelte át férjét s könyes szemekkel mondá:

»Miás! Ez a jó Bergkamp ur nagy szolgálatot tett neked.«

Jeremiás ugyanazt mondta, de emellett gondolá magában: »Busmann szintén hozzá járult ehhez.« — És másnap egy doboz finom szivart küldött neki.

Fordította: F. J.

TÁRCSA.

Győr-egyházi történeti adatok.

— Kismarton gyásznapijai 1713-ban. —

Vannak esetek az emberi életben, melyek kimagarázhatlan okaik és megfejthetetlen voltuknál fogva épügy, mint félelmes hatásuk által az ember szívét aggodalommal és bizalmatlansággal töltik el, értelmét pedig még a tagadhatlan igazságok iránt való hitében is megingatják. Ilyen: az elemek nagy harcza, mely majd az iszonyu zivatar halálhozó villámain zudítja fejünkre, majd romboló erejével szétdulja a békés földlakók hajlékait; már a fák virágait, gyümölcseit lesöpri sőt azokat gyökerestől is kitépi, s nem ritkán vetéseink, szőlőhegyeink szép reményét pillanat alatt megsemmisíti; itt mint felhőszakadás, ott mint rohanó vizár, az emberi szorgalom és iparkodás áldásos eredményeit egészen tönkre teszi. — Ilyen volt a szegedi 1879-iki szerencsétlenség. Ilyenek továbbá háborúk idején a hadak pusztításai, — a francia-porosz háboru, 1870-ben —; a borzasztó földrengések, — az 1880-ki Horvátországban az idén pedig Chio szigetén; melyek nem csupán egyes virágzó vidékeket változtatnak pusztákká, de ezeket és ezeket megfosztanak életöktől. Ilyen továbbá a természetlenség folytán bekövetkezett éhség, mely ijesztő alakjával szinte megjelenik olykor-olykor, tizedelvén a halandók számát. Mindezekre megáll a vér ereinkben, s megfagy a velő csontjainkban. S mégis mik ezek a borzasztó nyavalyákhoz képest, milyen a levegőt, éltető elemünket megmérgező, gyakran rögtöni halált okozó pestis? Midőn minden lelegzetvétele halállal fenyeget; midőn a legjobb egészség, a legizőbb szépség, a legizmosabb erő, ocsmány daganatok és undorító fekélyek pusztító hatása következtében egy pillanat alatt megsemmisül, s ledönthet lábunkról, mint lehull a kalász az arató kaszája alatt; midőn a baj veszedelme arra kényszerít, hogy egyesek a közjó érdekében az egészért áldozatul essenek, a szeretet és hűség leggyengédebb, legszentebb lánczai megszakadoznak. Sőt midőn a tapasztalás szomoruan tanúsítja, hogy a megméltelyezett körlég szárnyain lebegő halál angyala minden ellentőreklést, minden elővigyázatot és óvintézkedést meghússít, s a vigasztaló részvét, az irtalmas szeretet és könyörülő segítség szent buzgalmát végenyészettel fizeti; nem csoda, ha megrendül, kétségbeesik, elméjében is megháborodik a nyomorult földi halandó.

De mégsem! az igaz keresztény, a jámbor hívő ekkor is erősen áll és rendíthetetlen, mert az apostol szavai szerént: »felveszi az Isten fegyverzetét, felövezi ágyékait igazmondással, felölti az igazság vértét, mindenben a hit pajzsát használja, felveszi az üdvösség sisakját és a lélek kardját« (Ephes. VI. 13. 14. 16. 17.) és mondja: ez vagy megpróbáltatás, vagy az igazságos bíró büntetése; azt mondja a koronás prófétával: »sok a bűnös ostora, de az Urban bizót irgalom veszi körül.« (31. Zs. 10.) Meggyőződik azon igazságról, hogy e föld csak zarándok ut, s nem igazi hazánk; hogy ez élet rövid, mulandó s nagyon változó; és hogy miként nincsen rózsza tövis nélkül; szintugy munka nélkül sincs jutalom, harcz nélkül győzelem, győzelem nélkül korona. Azért a jámbor Jóbbal egyedül Istenben bizik, s »nem távozik tőle, míg el nem fogy;« imádkozik és meghallgatást remél.

Igy gondolkoztak, így tettek a győr-egyházmegeyi, Sopron vármegyében fekvő Kismarton lakosai 1713-ban, midőn az ezen időben egész Európában uralkodott pestis pusztított kis városukban. Sokat lehetne írni e szomorú időről, ha az 1768-ban dühöngött nagy tüzvész alkalmával a városi levéltár egy része nem lesz a lángok martaléka, s ha avval együtt az erre vonatkozó adatok meg nem semmisülnek. — Egyetlen egy emlékirat maradt fenn, a városi plébánia »Emlékkönyve«, melyben a nevezetesebb helyi események följegyezvék. A főbb adatok nagyobb részt ezután közölve.

1713. szeptember 5-ike volt, midőn a veszedelmes ragály kitört pusztító erejével. A polgárok és elüljáróság vállvetve hozzálátta azonnal a szükséges intézkedésekhez. Övrendszabályokat adtak ki, és minden lehető elkövettek a biztosságra és óvatosságra nézve. Az ijedtség és félelem nem bénította meg erejüket, nem dermeszté meg tevékenységüket. A hajdani lazaretumot, mely a városon kívül levő, ugynevezett Ollinger kertben volt, s melynek romjai ma is láthatók; a ragályos betegek számára berendezik, s a pestises betegeket nem a kórházba, hanem ezen külön lazarethumba helyezik el. Gondoskodnak betegápolókról, megfogadják a betegek hordása- és a halottak eltakarítására vállalkozó férfiakat. — A retentő csapás szivrendítő jeleneit nem lehet hüen vázolni. Az erőszakos halál megrabolja a hü férjet szeretett nejétől, a gyermekeket szülőiktől, — a szülőket gyermekeik karjaiból kiragadja. Az emberek félelemmel kerülnek egymást, a polgár polgártársától, a barát barátjától menekülve fut. Maga a mindennél nagyobb anyai szeretet a természet iszonyu harcza között szakítja le kebléről csecsemőjét, s eltaszítja magától, nem hogy önéletét megmentse, hiszen örömmel halna meg kisedével, hanem a többi szeretteiért, kik fájdalommal rimánkodva kulcsolják át térdeit. Mindenütt könyhullatás, mindenütt jajgatás és busongás. A város utcái üresek és puszták. Csak itt-ott surran el némely, sebes léptekkel, a legvégső szükségétől kényszerítve. Egyedül a betegekkel és holtakkal terhelt szekerek és taligák tompa zörgése szakítja meg a borzalmas csendet. Halk sóhajtások és nyöszörgő panaszok hallatszanak a lakók bezárt hajlékaiból, kiknek e célra külön vajt nyílásokon át nyújtják hosszú lapátokon a sovány ételt, hosszú póznákra kötött edényekben az italt, sőt még az utiköltséget is a haldoklóknak. (Ugyanerre vonatkozó adatokat közölt a szerző az U. M. S. 1878. évf. 646 s köv. lapjain.)

A kórház megtelik szerencsétlen nyomorultakkal, kiknek száma óránként növekszik. De vajjon nincs senki, ki megértene a haldoklók sóhaját? ki sirna a siránkozókka, vigasztalna s erősítené a hit kegyelmével a szenvedőket, ki ellátná utiköltséggel s megkenné az üdvösség olajával a haldoklókat? De igen. Siral-

mas helyzetök fájdalomérzéseit legalább némileg enyhíti a város érdemes szülötte s Istennek hű szolgálója Vriendt Mihály, ki már szeptember 7-én önként ajánlkozott a betegek ápolása- és lelki vigasztalására, mert a város rendes lelkészei többi hiveiket el nem hagyhatták. Miután a ragály mindinkább erősödött s veszélyesebb lett, s félni lehetett, hogy e derék férfi maga is könnyen a halál martaléka lesz; szintén önként hozzácsatlakozott Sailer Lőrincz, a kismartoni ferenczrendi convent rendes szónoka. Mindkettő sz. hivatásának és felebaráti szeretetének esett áldozatul. Vriendt 1713. október 7-én; Sailer pedig október 19-én. Emlékük, különösen az elsőé, áldásban maradt örökké.

Kismarton különben méltán büszke lehet rá, hogy oly sok jeles fiat nevelt az Isten szolgálatára. Ilyenek voltak: az Úr szülőjében buzgón fáradozó város plébánosa Markl Mátyás, sz. Gábor arkangyalról címzett apát, apostoli proto-notárius, soproni javadalmas, 1727-ben kinevezett stagnensi cz. püspök, 1683—1725-ig kismartoni plébános, meghalt 1725. febr. 25-én. Ilyen volt Perlaki Somogyi Lipót, előbb kismartoni, utóbb győrbelvárosi plébános, győri kanonok, pápoczi prépost, majd szombathelyi püspök, megh. 1822 február 19. Életrajzát közli az 1876-ki Szombathely e.-megyei schematismus, s a pesti növ. paps. magy. iskol. »Munkálatainak« 12-ik évfolyama. Ilyenek voltak továbbá sz. hivataluk s polgári kötelmeik teljesítésében buzgó, akoron élő fiai, s a győri egyházmegye tagjai: Szaicz Andás prépost, s Kismartonban a herczeg Eszterházy várplébánia plébánosa, a kismartoni kerület esperese, és sopron vármegyének táblabírája; Baptist József 1802—12-ig kismartoni városplébános, 1812-től beneficiatus; kinek egy, 1810 augusztus 13-án volt zászlószentelési ünnepély alkalmával mondott beszédét is birjuk. Czime: Rede bei Gelegenheit der am 13-en August 1810 von dem Hochwürdigsten Herrn Joseph v. Wilt, Bischof zu Raab gehaltenen feyerlichen Fahnenweihe des löblichen bewaffneten Bürger-Korp der Königl. Freystadt Eisenstadt von Jos. Baptist Stadtpfarrer. 1810. 16. r. 13. l. — Swoboda János, nyéki (Neckenmarkt.); Pauer Mihály nagy-höfleini; Weghofer Mihály szárazvámi (Müllendorf); Teschmayer József nagy-czenki plébánosok; Klosz Lajos kiérdemült esperes és bozsoki plébános a pécsi egyházmegyében; Fűsz Ferdinand Bécs Landstrassen pléb.; Teschmayer Mihály szintén Ausztriában plébános.

Meghaltak tehát a buzgó lelkipásztorok, kihalt a hivek nagy része, s a ragály még mindig szedte áldozatait. A város közelében fekvő rét — ugynevezett Kurzwiese — lön temetőjük. Ott nyugszanak az áldozatok porladozó csontjai, miket olykor munkaközben fölvet az ásó vagy szántóvas. Az ott egykor létezett polgári lövölde falától keletre még látható a fülkeszerű kis kápolna, egyetlen szomorú emlékjele ama esendes sirkertnek, a hol már most egyetlen sírhalom, kereszt, vagy más jel nem emelkedik. — Ezen fülkeszerű kápolna hátfalán nem oltár, hanem csak kőfaragvány van, mely Krisztur Urunkat ábrázolja a keresztfán, alatta néhány pestis elleni védszent alakjával; a falba helyezett emléktábla szerint e kápolna-felét Volin Mátyás és neje Éva emeltették 1713 július havában. Ámbár a fatábla száz évesnek sem látszik, s így valószínűleg utóbb lett ez 1713-ban épült kápolnában elhelyezve.

A pestisben kimultak számát és neveit nem tudni, mert az anyakönyvbe 1713. szeptember 5. november 21-ig csak 24 halott van bejegyezve, azokról bizonyosan külön lajstrom lön vezetve, mely azonban nem található.

S vajjon kihez fordult e szerencsétlen város keserű sorsában, gyászos napjaiban? kihez emelte könyben ázott szeméit, és

összekulcsolt kezeit? kinél talált vigaszt és enyhülést? Az ősidők árnyéka, s a sirok mélyéből felhangzó szózat azt mondja: »Isten-nél, az élet és halál uránál.« — Igen, mindnyájan, öregek és ifjak; szegények és gazdagok oltárának sz. számolyára borultak töredelmes szívvel kegyelemért esdekelve, és a bánat könyei-vel siratván bűneiket, ha ezekért érdemelték a büntető ostor csapásait, nem különben gyermeki alázattal hajólván meg sz. akarata előtt, ha őket atyai látogatásával próbálni akarta. Szent fogadást tettek utódaik nevében is, hogy a teljes sz. Háromság egy Isten; a Bold. Szüz M; sz. Sebestyén és Rochus, Rozália, Cajetán és Xavéri sz. Ferencz tiszteletére emlékoszlopot emel-tenek, mely örök időre fentartassék. E szobor alapkövét a pestis 16-ik napján, azaz: 1713 szeptember 21-én tette le és megál-dotta az akkori lángbuzgó plébános Markl Mátyás; s ugyancsak azon év október 27-én fel is állítottatott a sz. Háromság szobra, és pedig daczára a veszélyes körülményeknek, roppant ünne-pélyességgel, énekszó és harangzugás mellett. Az említett plé-bános és hivei nyilvános közös imában kérték az irgalom istenét, fogadná kegyesen jámbor fogadalmukat.

(Folyt. köv.)

RÖVID HIREK.

* XIII. Leo pápa ő Szentsége sz. Joachim napján ülte meg névnapját. Olaszország katolikusai ez alkalommal 161.000 lírányi péterfillért tettek ő Szentsége lábaihoz. A péterfillért egy hódolatteljes levél kíséretében nyújtották át, melyet Margotti J. az »Unitá Cattolice« szerkesztője irt. — S-kaig éljen XIII. Leo pápa ő Szentsége.

* Legfelsőbb adományok. A király ő Felsege Király-Lehota tüzkárosult lakosai segélyezésére 500, a szidorfalvai r. kath. kápolna építésére 200 frtnyi segélyt magánpénztárából leg-kegyelmesebben adományozni méltóztatott.

* Királyunk és Garfield. Az Egyesült-Államok elnökén el-követett merénylet után, valamint Európa többi uralkodói, ugy királyunk is rögtön kifejezte legőszintébb részvétét. Királyunk azonban nem elégedett meg azzal, hogy az Egyesült-Államok bécsi képviselője előtt fejezte ki részvétét, hanem utasította az Egye-sült-Államokban levő osztrák-magyar követet is, hogy fejezze ki Garfield elnöknek, mennyire óhajta felépülését. Rövid idő múlva a new-yorki osztrák-magyar követ újabb megbízást kapott annak a kijelentésére, hogy a királynak megelégedésére szolgál Garfield kiállításban levő felgyógyulása. James G. Blaine államtitkár az elnök megbízásából mindkét jegyzékre egyidejűleg válaszolt, kife-jezve a beteg elnök azon őszinte nagyrebcsülését, melylyel a király-nak ismételt részvét-nyilatkozatait fogadta s a melyek az Egyesült-Államoknak ugy kormányára, valamint népére nézve szintén igen örvendetesek.

* Stephánie főherczegnő ő fensége nevenapja. A király, a királyné, Lajos Victor és Ferdinánd főherczegek, a toskanai nagyherczeg, Gizella főherczegnő, Milán szeb. fejedelem és neje e hó 20-án a Gries melletti villába hajtottak, hogy az ott lakó trónörökös párt és pedig Rudolf főherczegét másnapi szüle-tésnapja-, Stephánie herczegnőt pedig névnapja alkalmából üdvözöljék.

* A szent Isvánnapi ünnepélyekre sok ezer idegen gyült össze a fővárosba. Az idő kiválóan kedvezett az ünnepélynek; a legkellemesebb napok egyike virradt tegnap a fővárosra, mely-nek középületei, a dunai hidak és hajók ünnepi lobogódíszben üdvözölték a vendégeket. Kora reggel megkezdődött a népván-dolás a budai várba, hol óriási embertömeg jelenlétében a hagyo-

mányos egyházi és katonai pompa kifejtése mellett a legnagyobb kegyelettel ment végbe a szokásos körmenet. Ezt nagy egyházi díszmise előzte meg a budai várpalota kápolnájában. A nagymisét ő eminentiája Simor János bibornok és esztergomi hercegérsek czelebrálta fényes segédlettel. Ezt követte a szent ereklyével a fényes körmenet, melyben a hercegprimás és a papságon kívül, a kormány Budapesten időző tagjai, a főméltóságok s a hatóságok fejei, a hadsereg képviselői, a különböző egyletek s őriási közönség vettek részt. A nagymise valamint a körmenet alkalmával a gellérthegyi fellegvár ágyai adtak sor-tüzet. Később a szent ereklye a vár kápolnába közszemlére tétetett ki a magyar kir. testőrség orizete mellett. Az ünnepélyt délután három órakor Simor János hercegprimás budai palotájában fényes díszebéd rekesztette be. Az első felköszöntőt a hercegprimás mondta a királyi párra és a királyi család többi tagjaira. Ezután Trefort miniszter Simor János bibornok-érseket köszöntötte föl. Minthogy ezután szóba jött, hogy Rudolf trónörökösnek most van születésnapja, Stefánia hercegnének pedig nevenapja, Simor János bibornok külön is felköszöntötte a trónörökös párt. A felköszöntők alkalmával a katonai zene a néphymnust játszotta, a Gellért-hegyről pedig diszlövések hangzottak. Az ebéd öt óra tájban ért véget.

* **Ft. Nogáll János** püspök ur ő méltósága, a lourdesi zarándokok lelkes vezetője a fővárosba érkezett, hol tegnap a kékkői templom számára négy harangot szentelt. Ő méltósága a fővárosból Nagyváradra utazott.

* **Ft. Németh József** fölszentelt püspök ur ő méltósága f. hó 14-én szentelte föl a temesvári József külvárosban levő iskolának házikápolnáját és tartotta ott az első szent misét.

* **Ft. Schönherr Ágoston** m.-szigeti r. k. plébános ur e hó 14-ikén tartotta beigtatási ünnepélyét. Az új lelkész ft. Schmotzer Ignác szathmári nagyrépost ur ő nagysága igtatta be hivatalába. A fényes sz. misén a város elökölösége majd teljes számban jelen volt. Délben díszebéd volt a plébánia-lakban.

* **Plébános választás.** Folyó évi apr. 17-én tartották meg Kőbányán a nagy népgyűlést a plébános-választás tárgyában. Közöltük annak idejében, hogy a látogatott népgyűlés egyhangulag azon óhajának adott kifejezést, hogy plébánosnak Benedikovic Károly választassék meg, ki már 12 év óta végezi Kőbányán a lelkész teendőit s ki a kőbányai tan- és szegényügy terén is bokros érdemeket szerzett magának. A népgyűlésre a kőbányaiakat azon körülmény bírta, hogy a plébánosválasztást a főváros törvényhatósági bizottsága teljesíti, melyben csak négyen képviselik a kőbányai kerületet s így felő, hogy a kerület óhaja ott nem fog érvényesülhetni. Tegnap a népgyűlésen választott nagy bizottság ő eminentiájánál audientian volt s arra kérte, hogy Benedikovicsot első helyen jelölne ki. — Ő eminentiája igen jól fogadta a bizottságot, örömet fejezte ki a fölött, hogy a hívek oly buzgalmat fejtenek ki lelkipásztoruk mellett s megígérte, hogy a kőbányaiak törekvését méltányolni fogja.

* **Komáromban** Jókai-ünnepet rendeztek az ünnepek alatt. Jókai születési házára emlékkövet tettek, melyet sz. István napján lepleztek le. A leplezésen* képviselve volt az írói kör és a Petőfi társaság. Jelen voltak a hatóságok képviselői és Komárom egyletei, a város és megye színe java. A város maga is ünnepi szint vett föl ez alkalomra. A program szerint a dalárda elénekelt a Kölcsey himnuszát, utána Molnár Adám rövid beszédet mondott, ezt követé Pap Gábor superintendens ünnepi beszéde és erre az emlék tábláról lehullott a lepel és a küldötségek lerakták koszorúikat. Tartottak még beszédeket Feleký és Komócsy, a városi főjegyző és az izr. rabbi. A dalárda éneke után az

ünnep véget ért. Következett kétszáz terítékre bankett, utána a lövöldében dísz czéllövészet, a szinkörben dísz előadás és végezettel táncmulatság, mely kivilágos- kiviradtig tartott. Jókai az ünnepélyen nem jelent meg, hanem Hegedűs Sándor által képviseltette magát.

* **Egerben** a székesegyház közelebb két művészi kivitellű szobrot nyert ékességül. E szobrokat a főkáptalan és néhai Bartakovics érsek rendelték meg s a nem rég elhunyt Casagrande kezdte faragni, de nem fejezhette be s Huszár Adolf készíté a tiszta fehér márvány szobrokat, melyek mintegy nyolczezer forintba kerültek. Az egyik a hitet, a másik az igazságot ábrázolja. Huszár Adolf vezette a szobrok felállítását is.

* **Kemény tél.** Az időjárások kemény telet jósolnak. A most virágzó Erica vulgaris szárai egészen telvék virágokkal. Vadász- és földmives szabályok szerint ez csalhatatlan jele annak, hogy igen hideg telünk lesz.

* **A dobsinai jégbarlang** aug. 28-án villanyfényvel lesz kivilágítva.

* **A magyar nyelv Párisban** szép elismerésben részesült. Az »Institut polyglotte« című intézetben, melyben eddig az angol, német, olasz, spanyol és orosz nyelveket tanították, a jövő tanévtől fogva előadják a magyar nyelvet is. A mi ellen a mi zágrábi »testvéreink« kézzel-lábbal kapálóznak, a miről a bécsiek csak gunyolódva beszélnek, azt megteszik a francia fővárosban, hol pedig a gyakorlati élet nem kényszeríti az illetőket e lépésre, míg jó szomszédaink és testvéreink naponként rászorulnak a magyar nyelvre.

* **Halálozások.** Baintner János, kir. tanácsos és nyug. egyet. tanár Pusztaberkiben meghalt. — Molnár Aladár 42 éves korában Gleichenbergben meghalt. — Lakatos Ottó minorita r. házfőnök Aradon f. hó 16-án 79 éves korában elhunyt. — Szemere Miklós kitűnő író és költő Lantócson élte 77 évében elhunyt.

* **A Niagara vízuhatag elektromos világításban.** Amerika közeli-távoli lakossága e nyárszakán oda özőnlött a Niagara hatalmas zuhatagához, hogy azt elektromos világításban lássák. A tündéres látvány fokozására most még újabb gépeket is alkalmaztak. Á páratlan látvány oly benyomást gyakorol, mintha rengeteg mennyiségű kéneseoszlop volna megvilágítva és az zuhanna le a szédítő magasságból a mélybe. — **A legragyogóbb gyémánt.** Mr. Porter-Rhodest e napokban a walesi herceg Marlborough-Houseba hivatva, hogy megmutassa vele a német trónörökösnek a »Porter-Rhodes-gyémántot.« E gyémántot, mely 120 karatot nyom, Mr. Porter-Rhodes a kimberleyi gyémántaknában találta s a legkiválóbb szakértők azt mondják, hogy tisztább ragyogásu gyémánt nincs a kerek földön, mint ez.

MINDENFÉLE.

Walter Scott regényeinek nagy részét, nevezetesen »A lammermoori mennyasszony«-t, »Montrose«-t és »Ivanhoe«-t azon időben írta, midőn heves gyomorgörcsei, melyekben szenvedett, borzasztó fájdalmakat okozott neki. Scott, midőn regényeit készítette, rendszeren pamlagon feküdt s regényt tollba mondta vagy Ballantynének, vagy pedig abbotfordi igazgatójának, William Laidlawnnak, egy bérlő fiának, ki alkalmilag maga is irodalommal foglalkozott. Laidlawnak gyakrabban kellett írnia, mert ő mindig kéznél volt, míg Ballantyne csak időnkint látogatott el a költőhöz. Gyakran megtörtént, hogy a legélénkebb jelenetek tollbamondásánál Scott heves görcsrohamot kapott s hangosan fölajdult. Ha a roham megszűnt, a

költő újra fölvette a fonalat s tovább diktált. Laidlaw tudta, hogy mielőtt ő tíz órákor Scotthoz ment, a költő azon részt, melybe diktálni akart, elméjében s jegyzetekben már elkészítette. A nyelv a pillanat ihletésére volt bizva, a költő nem kereste a különös kifejezéseket, nem alkalmazott mesterséges és hatás-vadászó leírásokat, a folyam rendszeren, folytonosan és nyugodtan haladt. Laidlaw beszéli, hogy midőn a költő diktálása után irt, némely jelenet annyira érdekelte, hogy olykor megfélekedezett és fölkiáltott: »Tovább mr Scott, tovább!« Erre aztán a költő mosolyogva válaszolá: »Lassan, Willie, lassan, hisz ön tudja, hogy nekem most kell csinálnom a történetet!« Ha azonban Scott igen élénk jeleneteket s szenvedélyes párbeszédet diktált, például »Ivanhoé«-ban, az is megtörtént, hogy a pamagról hirtelen felugrott, s a beszélés alatt egészen a szerep értelmében és szellemében viselte magát. Mind a drámai mind a katonai szellem erős volt benne, erősebb a gyomorgörcsökénél, melyek oly gyakran gyötörték.

A rózsza történetéhez. Alig van virág, mely oly nagy irodalmat hozott volna létre, mint a rózsza. A chinai császár könyvtárában állítólag nem kevesebb mint 1500 mű van, melyek a növénytantal foglalkoznak, s ezeknek egy harmadrésze és kizárólag egyedül a rózsza művelésnek van szentelve. A császári kertekben annyi rózsát termesztettek, hogy azok évenként 60,000 frank értékű rózsasaját adnak.

A nevetésről egy tudós a következőket mondja értekezésében: A nyílt és őszinte, midőn nevet »a«-t hangoztat elül; a phlegmatikus »e«-t és »i«-t. »A« és »o« együtt vakmerőséget és bőkezűséget jelez. A fősvény és hizelgő ismertetője az »e« összekapcsolva »u«-val. Személyek, melyeknek egyike »a«-t és »o«-t hangoztat, a másik pedig »a«-t és »i«-t, rokonszenveznek egymással, s ha férfi és nő, jó házastársak lehetnek. Kővér emberek többet s hangosabban nevetnek, mint soványok. Azoktól óvakodjunk, a kik soha sem nevetnek. Benső nevetés gonozságra mutat.

Ébresztő. Fekete: »Hát téged mi lelt, megbolondultál, hogy magadnak irsz levelezőlapot?« — Fejér: »Nem én, sőt mindjárt fel is adom a postára. Ma egy estére vagyok hivatalos, honnan éj fél előtt nem szabadulhatok s holnap reggel korán kell fölkelnem; minthogy azonban eselédemben nem bizhatom, hogy felkölt-e... felköltetem magam a levélhordóval.«

A világ levélforgalma. Érdekes statisztika jelent meg a világ levélforgalmáról. Az 1877. évig terjed s kerek számaival igazán meglepi az embert. A mondott évben 4900 milliónál több levelet és levelezőlapot szállítottak a postán, mely összegből 11 millió esik egy-egy napra s 127 egy-egy másodpercze. Világos, hogy az óriás forgalomból Európát illeti az oroszán rész, mely 3,036,000,000 levéllel járult hozzá. A többi világrésznek következő volt a forgalma: Amerikáé 760, Ázsiáé 150, Ausztráliáé 50, Afrikáé 25 millió levél. Ha ugyanily kerek számban vesszük, hogy a földet összesen 1300—1400 millió lélek lakja, akkor az 1877-dik esztendőben 3 levél jutott minden emberi lényre. Ez óriási levélváltást kiegészíti a táviró forgalma, mely 38,000 állomás segítségével 110 millió sürgönyt továbbított, miáltal legalább is kétszerannyi levelet takarítottak meg, mint a menyti postára adatott.

Akadémikus pinczerek Amerikában. A »New-Yorki Handelszeitung« a következőket írja: Az amerikai tanulók és tanulóknak különönségei közül, melyek Európában tán feltűnést keltenek,

főlemlíthetjük azt, hogy az akadémiák hallgatói nyáron a szünidők alatt a szállodákban, mint pinczerek és pinczérnök keresnek alkalmazást. Természetes, hogy csak a szegényebbek teszik, de a mellett akademiái renomméjük télen át mit sem szenved az által, hogy nyáron munkával kerestek pénzt, melylyel egyáltalán nyári tartózkodást is biztosítottak maguknak. Ezt a tanulók nem is titkolják. A darnothi collegium egyik hallgatója White Mounstainsból a bostoni »Courier«-nek egy levélben körülményesen leírja pinczér-tapasztalatait, mely szerint ő a legjobb társaságban látszik lenni. Jó családokból származó fiatal emberek és nők, kik az év legnagyobb részét valamely felsőbb tanítóintézetekben töltik és hallgatják a tantárgyakat, nyáron a Dasch houseban mint pinczerek szolgálnak az asztal körül. Szabad óráikban Virgilt és Homert tanulmányozzák eredeti nyelven, vagy matematikai problémákat fejtegetnek. Megesik néha, hogy ily szállodákban a pinczerek műveltebbek, mint a vendégek.

Hirdetés.

BAUER BÉLA

cipő és csizma gyári-raktára.
Budapesten, Kerepesi-ut 27. sz. a régi dologházban.

Nők számára:

Komodcipő bőrből v. lastingból . . . 1.10.
Czugas topán legünnöm. lasting v. lakkos orral, szegezett v. rámas talppal, tartós, elegans 3.—

Czugas topán a legünnömabb v. zerge vagy sagrinbőről, elegans kiállítás, fejtelt vagy szivformában 3.40.

Urak számára:

Komodcipő szövet bőrből 1.20.
Regatta nemezéből v. sagrinból szegezett talppal 3.40.
Czugas topán, nemezéből vagy orosz bagariából, szögelt vagy srófos duplatalppal 4.—
Csizmák, hátul varrottak, vízmentes bagariából, hármás szegezett vagy srófos duplatalppal 5.80.

Nagy mennyiségű cipőnemű árjegyzék, melyben különösen a pontos lábmersék jelzése látható, kívánatra ingyen ébérmentve küldetik. (2—20)

Alulírtnak kiadásában most jelent meg:

P. WENINGER XAV. FERENCZ,

hittérítő a Jézus-társaságából s hittudor,

Eredeti, rövid s gyakorlati szót. beszédek,

az év minden vasárnapjára.

Fordít. egy egri pap.

Első évfolyam. Ára, bérmentes szétküldéssel, (ha az összeg utalványoztatik) 1 frt 5 kr. — Legközelebb meg fog jelenni:

Eredeti, rövid s gyakorlati szót. beszédek, az év minden ünnepére, melyre megrendelések előjegyzésbe vétetnek.

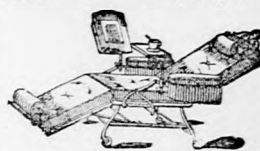
Ritka eset az, hogy egyházi beszédek oly sikert arassanak, mint P. Weningeréi, melyeknek német eredetijéből négy hónap lefolyása alatt csaknem három kiadás fogyott el.

Eger, 1881.

(4—14)

Szolcsányi Gyula, könyvtáros.

Jutalomdíjazva a sídnei világkiállitáson.

ECKERMANN

világhírű

egyetemes széke

Eckermann Nándortól Hamburgban.

A kényelmesség netovábbja. Szabadalmazva Ausztria-Magyarországon.

Több mint 30 helyzetváltozással; többek között mint salon-, támlás-, dohányzó-, olva-ó-, keleti-, rokkant- és beteg-székül, chaise longue, ágy stb.

Vezérképviselő Magyarország számára

Buckwitz György Budapestben,

Sugárut 23. sz.

(2—6)

Kiadja a Szent-István-Társulat (Lövész utca 13-dik szám.) — Felelős szerkesztő: **Ágoston Antal.**

Budapest. 1881. Nyomatott az Athenaeum r. társ. nyomdájában (Ferencziek tere Athenaeum-épület).